

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
неділях і святах.

БУКОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

Не так ті вороги, як добрії люди...

„В хвилі, коли на Буковині і в Галичині вехідній страшенні повени затопили кілька тисячів квадратних кілометрів землі, а хвилі води забрали з собою тисячі хат, — в хвилі коли пропав дорібок громад і дворів, а господарі ломлять в розпуці руки і з трогою споглядають в найблизшу будучину, — в хвилі теперішній, коли почавши від цесаря і правительства аж до бідних людей всі напружують свої сили, аби нести поміч хліборобам, що їх нещасте так страшно діткнуло, і запобічи нужді,“ — в тій хвилі, гадав бись, що і п. Колаковскій в своїй *Gazet-y Polsk-ii* схоже розважно застановити ся над нуждою народу, схоже подати раду, як з біди вилізти. Але той „приятель“ люду якраз тепер не знає нічого ліпшого, як саме на тих, що раді би з цілого серця нужді зарадити, на д-ра Стоцкого, на „Буковину“ і „Працю“ кликнути — гайдамаки! За що? — За те, що „Буковина“ і „Праця“ упоминають ся о кривду народу, котрий мусить за четвертий шуклок та за 12-тий свій робити; за те, що вказуючи на причини змови робітників рільничих в Угорщині і впливаюче з того нещасте для продукції рільничої, а находячи тоті самі причини і у нас, на Буковині і в вехідній Галичині, накликає, щоб заздальгидь поправити долю мужиків і тим чином не допустити у нас до таких самих наслідків як на Угорщині; за те, що радить дати мужикам можливість до життя таким самим способом, як се на

Угорщині робить по часті правительство, а на який вказує также і найбільше консервативна *Wiener Landwirtschaftliche Zeitung* — парцелюючи великі обшари і витворюючи фармерскі господарства; одним словом за те, що „Буковина“ і „Праця“ стають против визиску робучих сил, против лихви рільничої, і дають раду, як би без шуму, клопотів і внутрішних потрясень виїти із того невиносного стану, що же не наш нарід до розпуки, що каже ему покидати свою рідну землю, скроплену потом і кровю своїх предків і йти в світ за очі, в Канаду, Бразилію і т. д., із того стану, що готов довести его до того, щоб і тут вибухли розрухи рільничі. Тромтадрата польскій того всего не видить, не чує, не хоче видіти і чути, ему зараз привиділа ся гайдамачина, і хіба в тім одним зовсім мимоволі вказує на рака, що точить нашу суспільність.

Чи знаєте Ви, п. Колаковскій, що то є гайдамачина, відки вона взялась? Нехай Вам на се відповість ніхто инший, як Ваш таки Скарга: „На цілій кулі земскій не знайдете держави, де би так обходили ся з хліборобами як в Польщі. Властитель або королівскій староста не лише відбирає бідному мужикови все, що він заробляє, але і забиває его самого, коли хоче і як хоче і ніхто не скаже ему за се лихого слова“ (*Kazania IV.*). Так і подібно описують стан мужицкій в давній Польщі самі польскі люди, і Ви дивуетесь, що повстали гайдамаки?! Так! Зазнала Польща Хмельниччини, зазнала гайдамачини, але питаєм ся: хто скорше заслужив на назву гайдамаків — чи той що обдер му-

жика до сорочки, привів его до розпуки, чи той що вхопив за зброю, аби не дати ся обдерти до решти? Над тим варто-б застановити ся хоть би і Вам, п. Колаковскій.

Однакові причини витворюють всеюди ті самі наслідки. І тепер стало мужикам не в моготу жити, і тепер вони ратують ся — ріжними способами: поки що утікають з краю, так як давнійше із під польских панів в степи українскі, ідуть до Америки і т. п., а хто годен заручити, що мужик в розпуці не возьме ся і до инших способів, таких пр. як угорскі мужики, або й ще гірших? І має наша суспільність на то все разом з Вами, п. Колаковскій, замикати очі? Має бездільно і безрадно вичікувати нещастя, яке може зняти ся над єї головами? — Самі кажете — ми-ж Ваші слова дословно навели, що між народом нужда і розпука. Яка-ж на се Ваша рада? — Гей-же на гайдамаків! — Так робила давна Польща, а де вона? — Так не може робити культурна і цивілізована Австрія, бо вона знає що міцний і здоровий стан хліборобскій є підвалиною держави!

Тому то в Австрії і самі Поляки — винявши хіба Вас, п. Колаковскій — дуже розважно займають ся справою хліборобскою. Парцеляція великих маєтків, на яку і ми вказуємо в знаних Вам статях, се зовсім навіть не нова думка.

В сусідній Галичині польскі пани самі з власної охоти брали ся до неї ще перед кільканайцятьма літами і кілька великих дїбр в збаражескїм та чортківскім повіті розпарцелювали та відпродали мужи-

14)

Буковинська Русь.

Культурно історичний образок.

Написав

д-р. Ст. Смоль-Стоцкий.

(Далше.)

І мова Ферлеєвича, як бачимо, більше руска. Ми подибуєм у него такі цікаві слова і форми, як: „фрасунки, кужьву, ныма поратунку, вьгде ньвѣтки, же бисте знали, вьхваляймо, покѣвъ, було, повбиваль, усѣ, пѣметилса, избѣраль, зѣбраныи, пустю (пущу), хрѣпнымъ, хрѣхи, фільсофъ быхъ былъ, абыхъ...“, моць (=міць), рѣвняти, обѣдрали, тяжкѣ муки, тепереча, барзо (=дуже), вѣкѣ прожилем, аки снїлем..., ни малъ есь, мѣзерного, по гѣломъ (=дѣломъ, очевидно чїгай гіломъ!), вѣзволить“; але є і такі церковні форми: „вся красота змѣниша ся, столпъ огнень надъ тѣломъ сташа, закриваху...“, котрі показують, що для них зовсім вже не було зрозуміння у Ферлеєвича, а уживав їх, бо читав їх в церковних книгах.

Нарешті „описань 12 вещей, котрїи нѣкогда доброго порядку ни зрѣють: 1. Мудрый без учинку. 2. Богатый без милостинѣ. 3. Убогий гордый. 4. Старый нибогобойный. 5. Младенецъ непослушный. 6. Жона без ветиду. 7. Лю-

де без права. 8. Война без фрики. 9. Панъ без власти. 10. Хрестянинъ сварливый. 11. Царъ гнѣвливыи. 12. Духовный лѣнивый“, в чім містять ся етичні правила життя.

Василь Ферлеєвич був парохом в Товтрах. З ним цішов в грїб послїдний, можна-б сказати, писатель середного періоду нашої літератури, котрий, як бачимо, тягнув ся у нас аж до р. 1849-го! Рівночасно з ним дійствує чоловік нового поколю, Гавр. Продан: ріжниця між ними така, як поміж тим „moskowitzischen Privatlehrer“ з Суховерхова та Кліводина, а новим і чужим учителем Буковини, що вивчений був на „Normal-Lehr-Methode“. Тут переломила ся своя старосвітчина з чужою новою. Своя старосвітчина завмирає, чуже нове єї виширає, свого нового ще не видати. Гаврііл Продан не навязує до свого, взорує ся на чужім, переносить чужину на свою рідну ниву. Те саме можемо сказати і про літературну діяльність Василя Продана.

Василь Продан¹⁾ родив ся 29-го сїчня 1809 в Суховерхові, де его отець був тоді свѣщенником, науки покінчив 1834-го р. і став адміністратором, а 1836-го р. парохом Лашківки, де перебував аж до р. 1866. Сего року іменовано его руским проповідником і ексархом катедральним в Чернівцях і тоді починає ся его полі-

тичнонародна діяльність, в котрій спочиває все значіне Василя Продана для буковинської Русї. Він засновує товариства: Руску Бесїду (1869), Руску Раду (1870), будить, горне до купи всіх, стає в обороні прав руского народу так супроти консисторії²⁾ як і супроти правительства, але коли знов повив непримирливий вітер Русинам в очі, повертає він назад до Лашківки, і звідтам, оскільки позволяли ще сили, не перестає дбати про справи народні. Умер 16-го грудня 1881-го року.

Своєю політичною діяльністю належить Василь Продан вже до новшого часу, але своїми письменними пробами він стоїть на тім самім ґрунті, що его брат Гаврііл. Він написав 1836-го р. вірш з нагоди вступлення на владичий престїл Євг. Гакмана (в рукописі); 1864-го р. появилса єго „Церковъ ко Христу, Ода на освященіє катедральнїи церкви въ Буковинѣ въ градѣ Черновцахъ въ день 5 мѣсяца Юлія Года 1864. Сочинена Василиємъ Проданомъ парохомъ отъ Лашківки. Печат. въ Рудолфа Екгардта.“ В „Буковинскій Зорі“ (1870) надруковані его вірші „На раздуку съ сосѣдомъ“ (ч. 6), „Жаръ углей. Сравненіє съ челоувѣкомъ“ (ч. 14). Р. 1871-го появили ся „Стихотворенія поздравительныя Его превосходительству преосвященному Кирь Евгенію Гакману...“ покорнѣйше поднесены Выдѣломъ Чер-

¹⁾ Гл. Буковинскій Мѣсяцесловъ на годъ 1882 стр. 5 сл.

²⁾ Daszkewicz: Die Lage der gr. orient. Ruthenen in der Bukowiner Erzdiece.

кам. Правда що не руским мужикам, але мазуреким кольоністам, але все таки розпарцелювали свій ґрунт. На тім зробили тоті пани добрі інтереса, бо розпарцелювавши, продали частинами ґрунт мазурам дорожше, як їм давали жиди за все разом. Тай ще і покрили ся славою польских патріотів, що скольонізували руску землю мазурами! Коли-б так буковинський релігійний фонд розпарцелювати між Мазурів, то Gazeta Polska певно инакше співала-б. Вона-ж не раз того допоминала ся і се не була гайдамаччина; але як ми сеґо допоминаем ся для руских мужиків — то очевидно, ми гайдамаки!

Парцеляция потрібна так само для панів, як і для мужиків. Ті самі користи промавляють і за так званою фермерскою господаркою т. е. віднаймленем менчих частий посесорам-рільникам.

Сю справу порушили вже в галицьком соїмі і визначили особну комісію банкову для переведення такої парцеляції. На посідній сесії соїму посол др. Тадей Скалковский (не-гайдамака), яко референт тої комісії каже в своїм справозданню таке: „Комісія банкова покликуює ся на своє тамтогорічне справоздане, в котрім виказала потребу і користи парцеляції великих обшарів двірських, і тепер знов заявляє, що положене більшої власности земскої є дуже трудне, бо єї чим раз більше придавлюють гіпотечні довги, а зменьшає єї доходи загальна в середній Европі криза рільнича. Для того часткова парцеляция може спасти богато властителів перетяжених маєтків табулярних, а для селян подасть пожадану нагоду набути кавалок землі“. Так каже властитель більшої посілости в єї інтересі, бо мужицка доля у него на другім, як ще не на дальнім пляні. Той сам посол Скалковский станув на чолі парцеляційної спілки: „Краєве товариство парцеляційне — зареєстроване з ограниченою порукою“. Она має за ціль купувати великі маєткі, парцелювати їх і розпродувати части, або віднаймати. Тамтого року розпарцелювала тоту спілку два фільварки в ярославскім повіті: „Тиша-

тинку“, де на 92 морґах поселено 12 кольоністів-мазурів, котрі вже побудовали ся там, загосподаровали ся і становлять нову осаду, і „Орлянку“, обшару 280 морґів, котру спілка купила за 40.000 зр. Поселенці платили за парцелі пересічно по 223 зр. в той спосіб, що 62·5% заплатили готівкою, а решту обовязали ся сплатити в піврічних ратах через 10 літ на 6%.

Коли наш край хоче піднести дохід з землі, виробити працьовитий і заможний господарский стан між селянством, то мусить підпомагати парцеляцию більших посіlostий, а передовсім спонукати заряд буковинського релігійного фонду до такої парцеляції. Всякі иньші способи, щоби піднести краєву господарку рільну не придадуть ся ні нащо, бо як буде мужик господарити, коли не має на чім. Селянські ґрунта такі поділені, такі дрібні, що на них не можлива яка небудь господарка що би оплачувала ся, або хоть виживила родину, що працює на тій землі.

Те саме дораджують найбільше консервативні круги в Wiener Laudwirthschaftliche Zeitung в статях, котрих змієт ми подали в „Буковині“. А гадка бувшого міністра Фалькенгайна про чиншові господарства, чи се также гайдамаччина?

Та даремно з Вами говорити, п. Колаковский. Ви і тоді не стали-б розумніші, колиб Вас справді Хмельницький або гайдамаки наново провчили. Розуму, людяности, почуття справедливости, етичних засад єуспільних годі у шовініста польского вимагати. У Вас одно: zloty Sokół, аматорські представлення, wieczornicy... в часі нужди! І притім всім чините ся ще приятелем народу! Ратуї нас, Боже, від таких наших приятелів, з ворогами дамо собі раду.

Город сільського учителя.

(З учительської практики.)

(Конець.)

Наперед мушу зазначити, що не обійшло ся без труда. Але і при повній макітрі пирогів, що плавають у сметані, також чоловік упріє,

аби був і який лїнвий, — кажуть наші мужики.

Одного разу (1886 р.) дістав я від старого писаря того села кілька каламарів а від начальника 40 кр. з каси на пера для бідних учеників. Була то осінь. Діти зідали множество яблук і грушок. Я їм наказав зернята з тих овочів збирати, а хто назбирає їх пуделочко від сїрників, принесе, дасть мені, той дістане перо або каламар. До 2 неділі не стало ні пер, ні каламарів а діти навикли зернята і без заплати збирати. Я напрутав поверх 3 літри зернят і нарахував за помочію дітий більше як 90.000 зернят і вирахував зі старшими, що еґало-б досить на такий сад, як ціле село, — а було там 1226 конскрипційних чисел — і могли би за десяти років яко найменьший дохід кожного року принести 50.000 зр. Думав я над тим, як би то хоть кавальчик толоки на громадский город дістали.

Але моя думка зістала лише думкою. Як все те при однім засіданню громадскої ради я їм розіслав, то одні сьміялись, другі задумались і стискали лише плечима а один старий, відважнійший розповів, що видів десь — як був при войску — такий громадский сад. Дороги були там овочевими деревами обсажені, навіть на межах виноград був засаджений а не так як у нас полин. Видів також громадску шкільку, де продавали щени а навіть — казав далі — як хто купив 2 то діставав 3-ту щену даром. „Але“, продовжав далі флегматично, „то не для нас, пане вчитель, ми не маєм де вівицю випустити (було того часу поверх 400 морґів толоки а що року розкрадали єї найменьше до 10 морґів), а зрештою нашим мужикам на що саду? — коби мали де бараболі і кукурудзу сїяти“. „А припустім до того“, бурмотів далі, „якби город такий заклав ся, то би одні тріскали а другі і нічо не понюхали“. „Так, так, нам того не треба“, загуділа решта, „садіть собі коло школи, як маєте охоту!“ Я пішов як змитий і подумав: купити не купити, торгувати можна — нічо не втратив...

Пізнійше наймив я чоловіка, дав кавалок у шкільнім городі глибоко сконати, заскородити і поділити на сїм довгих грядок, бо було 7 лавок у школі. На другий день — а була погода — сказав я дітям, що хочу шкільку закласти з тих зернят і т. д. Хто має охоту мені помочи грядки засїяти, най по науці зістане ся. І диво, ані одна дитина не пішла до дому, всі зістали ся, дівчата і хлопці навіть і богацькі жидинята. В кожній лавці було 8-ро дітий, тому я казав на кожній грядці зробити по всім рядків після шнура. Роздав дітям зернята, розіставив їх до кожної грядки після лавок і порядку, показав як зернята розкладати рядками і не минуло чверть години, зернята були засїянні і закриті в найбильнім порядку. Решта зернят роздав я межи

новецкой руской Бесѣды въ день тезоименства 13. декабря 1871 года“; другий вірш на стр. 6—10 написав Василь Продан. Крім того липили ся по їм в рукописи проповіді на всі неділі і свята в році.

В оді Василя Продана „Церковь ко Христу“ замітні очевидні сліди оди Державина „Бог“ Перед одою поставлене мотто із Державина. Ось деякі уступи для проби:

„О Ты краснѣйшій добротою
Единъ изъ трехъ Лицъ Божества!
Предъ вѣки толь пекійся мною
Зракъ моего вземъ естества,
Отъ свѣта вѣчна возсіявшій
И Самъ свѣтъ ємй, свѣтъ зъ тми воззавшій
Кого душа моя ищетъ;
Кому стоять на Солнцы лѣпо
Держать в рукахъ весну и лѣто,
Сей въ дверь души моеї толчетъ.“

Таких є 10 строф. Замітне те, що Василь Продан до кожної строфи подає своє пояснене прозою. Ода кінчить ся „Молитвою благодарственною.“ Строфа 3-та тої „Молитви“ зовсім нагадує строфу 4-ту оди Державина „Бог“.

„А иже обитаетъ равно
Въ пылинкѣ якъ вселеннѣй всеї,
Ягъ въ океанѣ въ каплѣ мрачной

Вмѣщаетъ видъ природы сей
И пронцаєшь бездну взоромъ
Отъ звѣздной высоты, отъ коль
Лучѣ зъ начала міра бѣгомъ
Недосягли нашъ сей узоль
До днесъ; откуда промышленъ
О Насѣкомыхъ, тварь живишь,
Въ сердцахъ святыхъ храмъ утверждаєшь
И связь Существовъ въ себѣ держишь:

То мѣстомъ Симъ невозгнушайся
Среди Сихъ стѣнь, о Боже Сылъ!...“

Дякують Проданови і за се, що в велике свято буковинської Церкви гомоніло также слово, котре у других уважало ся руским, що отже при тій нагоді і Русь буковинська була якоє заступлена. Те саме свято настроїло ліру і другого буковинського Русина, М и х а й л а К о м о р о ш а н а, ректора семинарій, і він скомпонував также „Поэмъ на день великаго торжества Буковины на посвященіє церкви катедральной...“ Коморошана „поэмъ“ дуже подібне своїм укладом і мовою до оди Продана, хоть значно слабше; ось 1-ша строфа:

„Се мѣсто, гдѣ ни много столь временъ
Назадъ, ся простиралъ лѣсъ, тучно
Природною рукою насажденъ;
Лучи гдѣ солнечныя скучно
Къ верхамъ ся го прикасывали

И въ хану го ни приникали,
И гдѣ ся дичь во немъ шатала;
А птица звучну пѣснь свистала.“

Оттак виглядає тоту поема! Подібні і названі висше поезіє Василя Продана „На раздуку єь сосѣдомъ.“ „Жарь углей.“ і „поздравительное стихотвореніє Гакману.“

Оттак наші перші патріоти бажали виразити свої почуваня по своєму, але не могли, бо набравшись високої освіти в чужій нам школі, попали під чужі впливи, а до свого не пристали. Вилив чужини на наших дійсно щирих людей був такий пагубний, так понеував їм природний смак і слух, що вони мов оглушли і не чули, як вже тоді правдивий соловій буковинский Юрій Федькович, сховавшись в гушавину гірских лісів ляцав милозвучну руску пісню, що чути єго стало аж ген далеко на всю Україну. Яка пропасть між „одами“ і „поемами“ Василя Продана і Коморошана — а піснями Федьковица! Одно чуже, зовсім чуже — друге своє рідне.

(Дальше буде).

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

улиця Петровича ч. 2.
має на складі отсі свої видання:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодіжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за рочник, а всі 7 разом 6 зр.

„Слова правди і науки“

з поезій Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

„25 повісток“

для чемних діточок.

32 сторін. Ціна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Дарунок для руских діточок. Ю. Федьковича 10 кр.

На поштову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки“, а по 2 кр. за кожду поодинокую книжочку.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТІ і ШКОЛІ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-руського народу,

владжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просвіта“, а виконана в літографічній закладі Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарська ціна карти, наклеєної вже на полотні, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просвіті“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень у Львові в домі „Просвіти“ Ринок 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, обезпечає будинки, скот, господарські знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливих огнів за можливо найнижшою оплатою.

Дністер розпочав пятий рік своєї діяльності. Фонди „Дністра“ після закінчень рахункових з днем 31-го грудня 1896 виносить: фонд основний 50.000 зр., фонд резервовий 54731 зр. 04 кр., резерва премій 34737 зр. 03 кр., разом 139468 зр. 07 кр.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі. В 4-х літах виплатив „Дністер“ 1176 відшкодовань в сумі 309.147 зр. 69 кр.

На жите можна обезпечити ся через „Дністер“, після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкращіші условия і видає полїси і квіти в рускїм язиці.

Зголошеня о удїлене агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

ПОЇЗДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ

ВІД ДНЯ 1-ГО МАЯ 1897 ПІСЛЯ ЧАСУ СЕРЕДНО-ЄВРОПЕЙСЬКОГО.

ВІДХОДЯТЬ З Чернівців						ПРИХОДЯТЬ ДО Чернівців						
до Неполоківців, Снятина, Львова, Відня	819	854	1232	404	1025	з Відня, Львова, Снятина, Неполоківців.	1128	320	757	811	610	
до Глібоки, Гадікфальви, Гатни, Іцкан і Бурдуженів	1148	351	832	—	635	з Бурдуженів, Іцкан, Гатни, Гадікфальви, Глібокою	—	809	1212	350	1000	
до Садагури, Боїна, Новоселиці	645	430	—	—	—	з Новоселиці, Боїна, Садагури	—	1113	950	—	—	
з Глібоки						до Глібоки						
до Карапчава, Сторожинця, Бергомету, Межибродів	814	535	—	—	—	з Межибродів, Бергомету, Сторожинця, Карапчава	635	1037	800	—	—	
з Гадікфальви						до Гадікфальви						
до Радівців	610	1003	228	612	805	з Радівців	542	855	115	550	747	
з Гатни						до Гатни						
до Качики, Гурагумори, Вами і Кімполонґу	1010	201	—	—	—	з Кімполонґу, Вами, Гурагумори, Качики	1258	625	—	—	—	
з Іцкан						до Іцкан						
до Сучави	327	630	1009	216	718	зі Сучави	442	842	130	630	837	
з Вами						до Вами						
до Рус-Молдавиці	346	647	913	1132	250	з Рус-Молдавиці	842	1259	204	322	545	905
з Карапчава						до Карапчава						
до Чудина н. С.	854	1007	615	—	—	з Чудина н. С.	555	555	—	—	—	

□ поїзди поспішні; * поїзди особові; без знаку поїзди мішані. Час середно європейський іде о 46 минут пізнійше від черновецького часу; нічний час рахує ся від 6 год. вечером до 5 год. рано і зазначає ся підчеркне нем минут.

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“

в Чернівцях.

Перша на Буковині

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Народнім Домі

при улиці Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарські в мовах рускїй, польскїй і німецькїй.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся е скоро, солідно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарні!

Хто хоче мати добру і дешево МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як всюди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виїлат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за репарацію не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обедужу Вас по братньому

З поважанем

В. Данилевич, машинїст у бровари Штайнера в Чернівцях, при ул. зелїзничїй (Bahnhofstrasse) ч. 26.

Для панів учителів!

INSPECTIONSBERICHT,

Jahresausweis

і Шкільні повідомленя (Schulnachrichten)

є на складі

в друкарні „Рускої Ради.“

Просимо о замовленя.